

ALBERT LAMARCA I MARQUÈS, *EL MODO SUCESORIO: CÓDIGO DE SUCESSIONES Y CÓDIGO CIVIL*, CIZUR MENOR, THOMSON-ARANZADI, 2006, 179 P.

L'aparició d'una monografia l'objecte principal de la qual és l'anàlisi d'institucions del dret civil de Catalunya, per la seva poca freqüència, constitueix per si mateixa un motiu de celebració. Endemés, Albert Lamarca, professor titular de dret civil de la Universitat Pompeu Fabra, ens ofereix una excel·lent monografia sobre el mode successori, una figura que últimament no havia merescut una atenció prioritària de la doctrina. La regulació del Codi de successions s'aparta en força aspectes de la regulació del Codi civil espanyol, raó que justifica, motius editorials a part, el subtítol del llibre. De tota manera, el subtítol és, en certa manera, enganyós, ja que la gran comparació es fa, també, amb el dret alemany. I és que el professor Lamarca s'endinsa en allò que, en una altra ocasió, hem anomenat *l'altra tradició jurídica catalana*, és a dir, l'aportació de l'insigne notari Ramon Maria Roca Sastre, que moltes vegades bevia no directament del dret romà, sinó de la reelaboració que van fer d'aquest els pandectistes alemanys; s'ha de recordar, en particular, que Roca Sastre va encarregar-se de les anotacions del dret espanyol en l'últim monument pandectista, el tractat d'Ennecerus, Kipp i Wolf, en el seu volum dedicat al dret de successions, gairebé simultàniament a la redacció de la part de dret de successions del Projecte de compilació del dret civil de Catalunya. Tanmateix, alhora Lamarca no negligeix la tradició jurídica catalana i en recupera un dels autors oblidats, Pau Duran, que va ser bisbe d'Urgell entre els anys 1634 i 1651 i va escriure un tractat sobre les condicions i els modes impossibles i il·lícits, així com una obra menys coneguda d'Acaci Antoni de Ripoll.

El llibre objecte de la nostra recensió s'estructura en cinc capítols. En el primer capítol se situa el marc normatiu, tant respecte del dret català, amb referència tant al dret vigent com a la Compilació i els seus precedents legislatius, en particular el Projecte de compilació de 1955, tan decisiu per a entendre el Codi de successions actual, com respecte dels drets espanyol i alemany. En el segon capítol s'analitzen el mode com a institució successòria, el seu contingut i la seva delimitació en relació amb el llegat i la condició, i les formes testamentàries en les quals es pot ordenar. El tercer capítol es dedica als subjectes que intervenen en la institució modal: el qui disposa, els gravats amb el mode i els seus beneficiaris. La dinàmica del mode en la successió constitueix l'objecte del quart capítol, on s'estudia la situació del mode en supòsits com la successió per dret de transmissió, la successió per dret de representació successòria, la substitució vulgar o el dret d'acréixer, i la seva relació amb la responsabilitat de l'hereu en funció de la mo-

dalitat d'acceptació. Finalment, en el darrer capítol s'analitza el compliment del mode. Els repertoris jurisprudencial i bibliogràfic clouen el llibre.

El nucli de la tesi que defensa Lamarca i Marquès és que no existeix un beneficiari directe del mode que pugui exigir el compliment en interès propi; només el marmessor, l'hereu o una persona legitimada pel testador —i els legataris amb relació a sublegataris i col·legataris— gaudeixen de legitimació per a exigir el compliment del mode pel gravat. Aquesta interpretació està ben fonamentada i argumentada en *l'altra tradició jurídica*, però, no obstant això, roman el dubte de si, almenys *de lege ferenda*, aquesta és la solució més adequada per a la vitalitat de la institució del mode, ja que des d'un punt de vista pràctic seria més efectiu que el beneficiari —per tant, la persona que té un coneixement directe de si es compleix o no el mode i que hi té un interès personal— disposés de pretensió a exigir el compliment.

Un altre mèrit que cal destacar del llibre, i d'altres treballs de qualitat amb què el professor Lamarca ha contribuït a la doctrina científica catalana, és la seva habilitat per a combinar, ultra la recerca històrica i comparada, l'ús intel·ligent de la jurisprudència no només amb referències completes de sentències, sinó també amb la inserció en el text de plets d'actualitat dotats de transcendència social. Així, l'últim apartat del llibre es dedica a comentar el cas del llegat Clarà, per al qual proposa una solució alternativa, per al llegat de l'insigne escultor, a la que es va donar, basada, precisament, en la seva comprensió del mode.

El llibre del professor Lamarca, que va precedir d'un llarg pròleg del professor Joan Egea Fernández, catedràtic de Dret Civil de la Universitat Pompeu Fabra, i que és un veritable memorial en defensa de la competència del Parlament de Catalunya per a promulgar un codi civil de Catalunya, constitueix una aportació molt destacada a la bibliografia jurídica catalana i està destinat a constituir l'obra de referència sobre la figura del mode successori.

Antoni Vaquer Aloy
Catedràtic de Dret Civil
Universitat de Lleida